

LA PERCEPCIÓ DEL CAMP DE LA TRADUCCIÓ JURADA PER PART DE L'ESTUDIANTAT DE DRET DE LA UNIVERSITAT JAUME I DE CASTELLÓ

LOURDES PASCUAL GARGALLO
Universitat Jaume I de Castelló
lpascual@sg.uji.es

1. Introducció

Aquest estudi es va iniciar com a treball de doctorat en el si del curs «La recerca-acció en la traducció jurada» impartit per la doctora Esther Monzó (2005c). Atesa la inexistència d'estudis similars i la utilitat que podia presentar per a treballs orientats a l'estudi social de la traducció jurada, ens vam proposar difondre'l i col·laborar així amb el gra de sorra propi en el coneixement del teixit social que envolta aquesta especialitat de traducció.

L'estudi consta d'una introducció, seguida de l'exposició dels objectius i la metodologia de treball. Tot seguit, passem a enunciar la hipòtesi que mirem de validar amb l'estudi empíric. Per a aquest estudi hem seleccionat un corpus format per estudiants de la Llicenciatura de Dret. Per acabar, incloem els resultats i les conclusions que n'hem extret.

La concepció del que és la traducció jurada de la qual partim pot explicitar-se, seguint Monzó (2002), de la manera següent: «Una traducció o una interpretació jurades són serveis en què se certifica la completesa i fidelitat de la traducció o la interpretació». Tota persona que vulga exercir aquesta activitat entre llengües on figure el català ha de demostrar una competència determinada amb un nombre mínim de crèdits d'especialitat cursats durant la Llicenciatura de Traducció i Interpretació o aprovant un examen que es convoca anualment i que atorga l'habilitació per a la traducció o la interpretació jurades.

Per la seua validesa com a certificació legal, la traducció jurada se sol desenvolupar en contextos jurídics i administratius. Així, podem afirmar que aquesta presenta un punt de convergència molt important amb el camp del dret. Els juristes i els traductors s'hi interrelacionen sovint, però aquesta relació posa de manifest moltes vegades un desconeixement total per part del col·lectiu dels juristes cap al dels traductors i cap a les seues competències i tasques professionals. Aquest fet justifica la rellevància d'aquest estudi, que va adreçat a esbrinar quina és la percepció que tenen els futurs juristes (estudiantat de la titulació de Dret de la Universitat Jaume I) dels traductors jurats. Considerem que la seua visió és determinant, ja que en obtenir la titulació es traslladarà des de l'àmbit universitari directament a l'àmbit professional. Seran aquests juristes en formació els que moltes vegades hauran de recórrer a un traductor jurat o col·laborar amb ell en l'exercici de les seues funcions.

La Universitat Jaume (UJI) I ofereix formació superior tant en la branca del dret com en la branca de la traducció. La convivència en una mateix espai de les dues titulacions pot considerar-se un reflex del món professional, ja que, com tot just hem esmentat, els professionals del dret i els de la traducció convergeixen sovint en la tasca de la traducció jurada.

El títol de Traducció i Interpretació a la Universitat Jaume I és una llicenciatura que proporciona a l'estudiantat els coneixements, les habilitats, les destreses i les actituds necessàries per transmetre qualsevol text produït en una llengua amb els mitjans d'una altra llengua. La formació rebuda permet a l'estudiant especialitzar-se en diversos itineraris, i per al cas que ens ocupa, les especialitats pertinent serien traducció jurídica, econòmica i administrativa, d'una banda, i, de l'altra, interpretació. Com estableix la legislació vigent, els traductors

o intèrprets poden habilitar-se com a traductors jurats a través de tres vies (vg. Salvador i Padrosa, 2005):

- Després de superar unes proves que convoca anualment la Secretaria de Política Lingüística. Aquestes proves, com el nomenament, són diferents per a la traducció i per a la interpretació.
- Havent cursat uns crèdits determinats en la Llicenciatura en Traducció i Interpretació. Els crèdits necessaris són 12 d'assignatures de traducció jurídica i 12 de pràctiques específiques, en el cas de l'habilitació de traducció jurada; i 16 d'interpretació i 12 de pràctiques específiques, en el cas de la interpretació jurada.
- Tenint el nomenament d'intèrpret de català del MAE. La Generalitat va iniciar la convocatòria de proves després del decret del 1994 i fins uns anys abans (1992) també el Ministeri d'Afers Estrangers havia habilitat intèrprets. Ara aquests han de sol·licitar el nomenament a Generalitat.

D'altra banda, a més dels estudis de Traducció, la Universitat Jaume I ofereix la Llicenciatura en Dret. El dret està constituït pel conjunt de normes que determinen els aspectes bàsics de l'organització de la nostra societat. A través de normes jurídiques, es duen a terme les relacions dels ciutadans entre si, o d'aquests amb l'Estat. El jurista coneix les normes, les aplica i ajuda a adaptar-les o a modificar-les segons la realitat que les envolta en cada moment. Aquesta carrera permet l'accés a professions relacionades directament amb la justícia, com ara fiscal, jutge, notari, legislador, advocat, procurador, assessor d'empreses, o l'accés a l'Administració pública. Aquestes figures professionals són les que crearan o consumiran els textos en què ha d'intervenir la traducció o la interpretació jurades. El col·lectiu de futurs juristes és, en conseqüència, un grup d'interès per a tot estudi que es plantege analitzar algun aspecte del camp de la traducció i la interpretació jurades.

2. Objectius

L'objectiu principal d'aquest estudi és determinar quina és la visió del camp de la traducció jurada que té l'estudiantat de la titulació de Dret de la Universitat Jaume I de Castelló (UJI). Creiem que conèixer aquesta visió és indispensable per detectar quins són els buits i les millores que calen per promoure una visió professional de la traducció jurada.

Amb la nostra investigació, volem donar a conèixer, pas a pas, l'entitat de la traducció jurada com a professió, amb la finalitat de millorar el seu estatus en comparació amb altres professions considerades tradicionalment *de prestigi*. Amb això, pretenem contribuir a visibilitzar la professió de la traducció jurada i a donar-li una entitat pròpia i no subjugada als professionals del dret.

Tot i que seria desitjable ampliar l'estudi a altres universitats per tal de descriure la qüestió des d'una perspectiva més àmplia, hem decidit acotar-lo per motius vinculats a la natura del treball (un primer estudi sorgit d'una assignatura de doctorat), perquè considerem que és un primer pas per a estudis similars que ens permetrà avaluar la metodologia i extraure'n unes primeres conclusions. Així, considerem aquest estudi com un pilotatge que pot veure's millorat en el futur, per exemple, amb la modificació del qüestionari que hem utilitzat, si escau, o amb l'ampliació i diversificació de la mostra.

3. Disseny de l'estudi

El treball s'ha realitzat mitjançant enquestes sobre la traducció jurada que s'han subministrat a l'estudiantat de Dret de l'UJI. Per començar, vam fixar els paràmetres generals de l'estudi i els objectius que volíem aconseguir. Seguint la

bibliografia consultada, vam establir una hipòtesi: la professió de traductor jurat és desconeguda i és menystinguda per part de l'estudiantat de Dret de la Universitat Jaume I.

Tot seguit, vam determinar la mostra. L'àmbit de l'estudi era la Llicenciatura en Dret de la Universitat Jaume I de Castelló i l'univers el constituïa l'estudiantat d'aquesta llicenciatura. En col·laboració amb la tutora d'aquest treball, vam dissenyar el qüestionari (Pascual Gargallo, 2005), que pretén descobrir actituds i coneixements respecte als diversos aspectes que construeixen el camp de la traducció jurada. Pel que fa a la grandària mostral, vam dissenyar l'enquesta per a 100 individus, tot i que, a causa de diversos accidents, finalment la vam poder realitzar a 25 persones. L'administració es va fer a través de qüestionaris autoadministrats el dia 24 de maig de 2005. Les enquestes es van passar a l'estudiantat de les assignatures de Dret de la Informàtica i Dret Processal, i es van administrar en català. Una estudianta va rebutjar realitzar l'enquesta per aquest motiu. Els qüestionaris constaven d'11 ítems o preguntes, però vam decidir acotar l'estudi a només vuit ítems perquè vam considerar que eren els més rellevants per obtenir les dades que necessitem.

Després de la recollida i el processament de les dades, vam analitzar els resultats de les enquestes i els vam interpretar d'acord amb l'orientació teòrica que planteja el projecte ACTIVE, dirigit per Esther Monzó a la Universitat Jaume I. Els resultats ens van confirmar la hipòtesi que havíem establert, i a partir d'això vam poder extraure diverses conclusions que comentarem més endavant.

4. Marc teòric

Aquest treball, que s'insereix dins la recerca sociològica en traductologia, abasta tres eixos fonamentals: la sociologia de les professions, la recerca-acció i, molt especialment, l'anàlisi social de Pierre Bourdieu (1971, 1986, 1987). La nostra recerca té un enfocament principalment aplicat al context professional, ja que el que pretén en darrer terme és millorar l'estatus de la traducció jurada com a professió.

4.1. El projecte ACTIVE

Com a fonament teòric que sintetitza les orientacions anteriors, ens basarem en els plantejaments que aplica el projecte ACTIVE (veieu-ne el desenvolupament a Monzó Nebot, 2002, 2003, 2004-2007, 2005a, 2005b, 2005d), un acrònim (Anàlisi del Camp de la Traducció i la Interpretació en Vessants Especialitzades) que explicita una orientació sociològica activa alhora que declara les fonts principals del treball (l'economia de la pràctica de Pierre Bourdieu i la recerca-acció de Kurt Lewin). El punt de partida d'aquest marc és, seguint Monzó (2002), que podem afirmar que la traducció jurídica i jurada és una professió i que la tasca que satisfà seria la comunicació del Dret entre cultures per a la qual ofereix una solució pròpia, que és un sistema propi de gèneres textuais (el que denomina *transgèneres*). El text traduït seria el producte d'un intercanvi comercial i una realitat discursiva originada en una situació social reiterativa (la qual cosa permet atènyer certa regularitat en la solució que traductors i intèrprets ofereixen i, en conseqüència, és el que determina que puguem parlar de gèneres de comunicació). La traducció seria la tasca desenvolupada pel col·lectiu professional com a solució d'un problema social: la comunicació entre distintes cultures, també jurídiques.

La descripció de les professions es fa des d'aquests plantejaments entorn de tres eixos: un marc sociocultural, un marc corporatiu o comunitari i un marc personal. Pel que fa al marc sociocultural, la professió ha de respondre a una necessitat, ha de tenir una jurisdicció pràctica i un reconeixement públic ampli. Pel que fa al marc corporatiu, per tal que una activitat siga considerada professió hi

sol haver un control d'accés que es respecta per tal que altres persones no qualificades no puguin accedir a la professió. En les professions consolidades, hi ha un control institucional exercit per la comunitat professional que regula la continuïtat dels individus en el mercat, i un poder de representació del col·lectiu davant la societat, dues funcions que en la nostra societat encarnen els col·legis professionals. Finalment, pel que fa al marc personal, els professionals tenen una personalitat socialitzada (que pot correspondre's amb un estereotip de professional), una conducta homogènia amb normes externes de conducta reconegudes per l'entorn social.

Aquestes orientacions inicials ens van servir de base per dissenyar l'enquesta. Per començar, vam redactar una definició breu sobre la traducció jurada i orientada a persones amb certa formació jurídica que servira com a introducció, però que, al mateix temps, no posara de manifest el rerefons de la nostra investigació.

La traducció jurada és la traducció de textos de temàtica generalment jurídica que s'ha de fer servir en contextos oficials (registres, notaries, administracions públiques, justícia, etc.).

A més, com a punt de partida vam demanar als enquestats en la primera i la segona preguntes quins eren els seus coneixements previs del món de la traducció i si tenien amics o familiars propers que s'hi dedicaren. Amb això volíem esbrinar si el grau de coneixença de la professió entre l'estudiantat de Dret pot estar determinat pel fet de tenir persones del seu entorn que es dediquen de forma professional a la traducció. Vam considerar que resultaria molt interessant poder creuar els resultats d'aquesta segona pregunta sobre el coneixement de la professió amb els de la resta de qüestions per analitzar la seua visió de l'estatus de la traducció jurada.

Partint de l'orientació professional que hem comentat més amunt, vam dedicar diverses preguntes a esbrinar si hi havia *trets professionalitzants* que percebien els futurs juristes en la traducció jurada. Així, amb la pregunta 3 volíem saber si les persones enquestades consideraven que la traducció jurada té una jurisdicció pràctica o no, és a dir, si se li reconeix certa exclusivitat sobre l'exercici de les seues funcions o si, per contra, es considera que aquesta jurisdicció és compartida amb altres figures professionals. En la pregunta 4 demanàvem si la professió de traductor jurat tenia reconeixement (prestigi) entre l'estudiantat com a col·lectiu, i amb la pregunta 5 si altres persones no qualificades podien accedir a la professió. Com podem comprovar en els resultats de les enquestes que presentem més endavant, aquestes característiques professionalitzants no sempre es perceben en la figura dels traductors jurats.

4.2. L'anàlisi social de P. Bourdieu

Tot seguit exposarem els conceptes més importants d'aquest autor dins de l'anàlisi social que proposa, a partir dels postulats del projecte ACTIVE. La visió que Bourdieu té de la societat o espai social, una visió políticament compromesa, és la d'un camp de forces i lluites on els agents s'enfronten amb els mitjans que els permet la posició que ocupen en l'estructura de poder. Cada camp social, que es podria assimilar a cada professió determinada, en el nostre cas les dels juristes i els traductors jurats, presenta uns valors particulars i uns principis reguladors propis que delimiten l'espai social estructurat en què lluiten els agents des de les seues posicions.

Bourdieu parteix de l'economia de la pràctica per enunciar alguns dels seus conceptes fonamentals, que hem aplicat en el nostre estudi: el *camp*, l'*habitus* i el *capital*. L'autor (Bourdieu i Wacquant, 1992: 95) defineix el camp com «A network, or a configuration, of objective relations between positions. These positions are objectively defined, in their existence and in the determinations they

impose upon their occupants, agents or institutions, by their present and potential situation [...] in the structure of the distribution of [...] power (or capital) whose possession commands access to the specific profits that are at stake in the field, as well as by their objective relation to other positions [...]». Aquest concepte de camp és el que estructura tot el qüestionari.

Per *habitus* entenem la disposició de l'agent a actuar d'una determinada forma, i d'altra banda, l'*habitus* també és la cosificació del camp, és a dir, el camp fet cosa. Es tractaria d'un sistema de disposicions duradores que funcionen com a principis generadors de pràctiques però també de percepcions (representacions) i interpretacions (pensament). *Habitus* també faria referència a la forma habitual de percebre, reflexionar i fer les coses d'aquest camp (en el nostre cas, del dret) que propicia que l'individu assumisca unes determinades normes de joc. L'*habitus* és l'adaptació exacta de les disposicions, actituds i esquemes de conducta a l'espai social; és el producte d'un procés històric, s'hi manifesten les relacions objectives i condiona les possibilitats d'acció d'una classe social. La pregunta 10 pretenia esbrinar com es representa dins l'*habitus* la jerarquia de la professió.

Un tercer concepte molt important dins la visió de Bourdieu que hem aplicat en la nostra investigació és el de capital. Es tracta de la quantitat de recursos que controla un agent i amb la qual pot produir o obtenir béns o poder; capital és sinònim de poder. El capital es divideix en tres tipus: econòmic (guanys), cultural (formació) i social (xarxa de relacions i obligacions socials). El capital pot existir en tres estats: capital incorporat (competències que cadascú tenim incorporades); capital objectivat (llibres, col·leccions, cotxes... coses que tenen existència separada del capital incorporat); i capital institucionalitzat (certificats; no tenen contingut per se però n'acrediten el contingut).

La pregunta 6 estava relacionada amb tots aquests conceptes i demanava quina és la importància que donen tant els advocats com els traductors jurats als diferents tipus de capital: capital cultural institucionalitzat (formació plasmada en títols i certificats), capital econòmic objectivat (diners), capital social objectivat (relacions personals, classe social), etc., en la tasca de la traducció jurada.

L'anàlisi del capital de cadascuna de les professions té molta rellevància perquè serveix per diferenciar els dos camps, en el nostre cas, el camp del dret del de la traducció jurada. Els camps no es defineixen per un sol tret, sinó que la seua distinció es defineix per la combinació dels diferents tipus de capital i per la seua importància. Aquesta distinció té per objecte la dominació d'un camp sobre la resta, i hem pogut constatar que és el camp del dret el que domina sobre el de la traducció.

Finalment, seguint la recomanació i la pràctica habitual en la confecció de qüestionaris (Oppenheim, 1992), la pregunta 11 demanava les dades demogràfiques de les persones enquestades.

5. Resultats

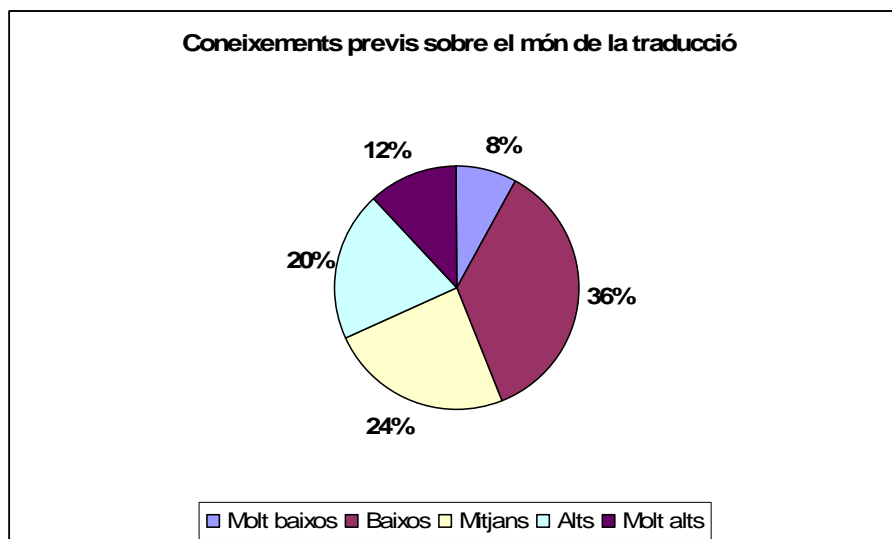
La primera qüestió preguntava quins eren els coneixements previs sobre el món de la traducció que tenia l'estudiantat.

1. Quins són els vostres coneixements previs sobre el món de la traducció? Valoreu-los d'1 a 5, on 1 és el valor màxim i 5 el mínim.

La majoria dels enquestats va manifestar tenir uns coneixements baixos de la traducció (36%), mentre que un nombre important de persones va afirmar que tenia uns coneixements mitjans sobre aquesta (24%) i altres uns coneixements alts (20%). Tres persones (12%) van contestar que tenen uns coneixements molt alts sobre la traducció i dues (8%) van respondre que els seus coneixements previs són molt baixos.

És molt important constatar que el percentatge de persones que diuen tenir uns coneixements mitjans, alts o molt alts és sorprenentment elevat i fins i tot

major que el de la gent que manifesta tenir uns coneixements baixos o molt baixos.

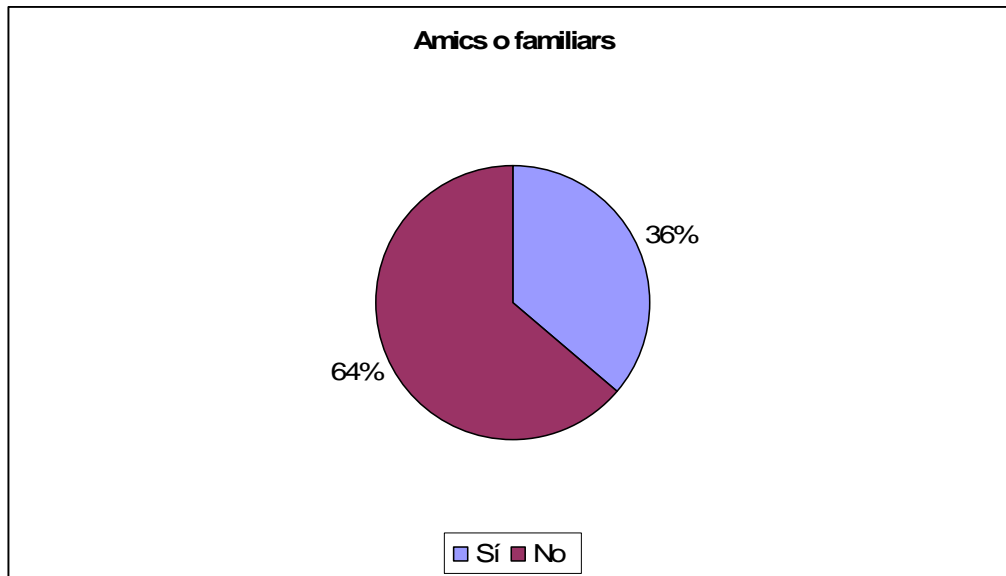

Figura 1. Coneixements previs que manifesta tenir l'estudiantat de Dret sobre el món de la traducció

La segona qüestió preguntava si els enquestats tenen amics o familiars propers, és a dir, persones del seu àmbit de relacions més immediat, que es dediquen de forma professional a la traducció.

2. Teniu amics o familiars propers que es dediquen de forma professional a la traducció?

Hem pogut comprovar que la majoria de les persones enquestades manifesta no tenir amics o familiars propers que es dediquen de forma professional a la traducció (64%), front a un 36% que afirma tenir amics o familiars que s'hi dediquen. Podem observar, a més, que les persones que han contestat de forma afirmativa a aquesta pregunta manifesten tenir, en general, majors coneixements de la professió. D'ací podem deduir que el fet de tenir amics o familiars que es dediquen a la traducció contribueix més al coneixement d'aquesta professió. Per tant, podria ser convenient tenir en compte aquesta dada a l'hora d'interpretar les respostes de la resta del qüestionari.

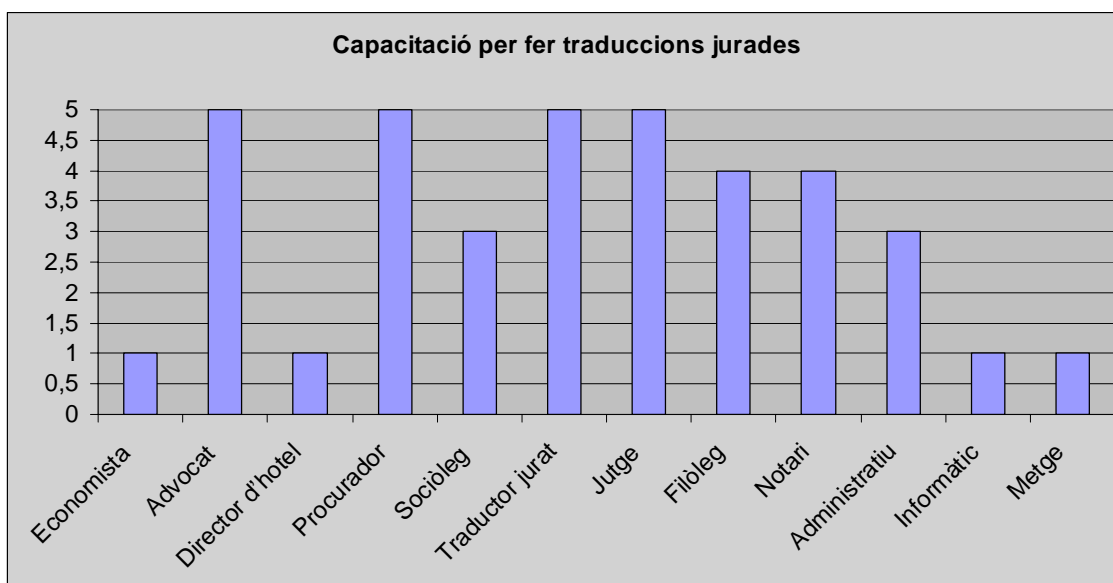
Figura 2. Resposta a l'enquesta quant al fet de tenir amics o familiars que es dediquen a la traducció

La tercera pregunta ofería una sèrie de professions i demanava als estudiants que valoraren quina o quines d'aquestes consideraven que estaven capacitades per fer traduccions jurades. Per tal de contrastar els distints resultats hem agafat com a mesura la moda de la valoració atorgada a les distintes professions.

3. Per començar, us presentem una sèrie de professions. Quina o quines d'aquestes considereu que estan capacitades per fer traduccions jurades? Qualifiqueu-les en una escala de l'1 al 5, on 1 és una capacitat mínima i 5 una capacitat òptima.

Totes les persones enquestades, a excepció d'una, van coincidir a atorgar la màxima puntuació a la professió de traductor jurat, la qual cosa vol dir que és la professió que es considera més capacitada per realitzar traduccions jurades entre les que es van oferir. Les professions que actuen en el camp del dret (procurador, advocat, jutge, notari) van obtenir una moda molt alta quant a la seua capacitat per realitzar traduccions jurades. A més, les persones enquestades van considerar que algunes professions que en principi no estan relacionades amb el món del dret estan també capacitades per fer aquest tipus de traduccions, com són, per exemple, administratius o directors d'hotel.

Com a curiositat, una persona va considerar que els traductors jurats no estan capacitats per fer traduccions jurades, mentre que directors d'hotel, sociòlegs, jutges, administratius, informàtics o metges tindrien una capacitat mínima per fer-les.

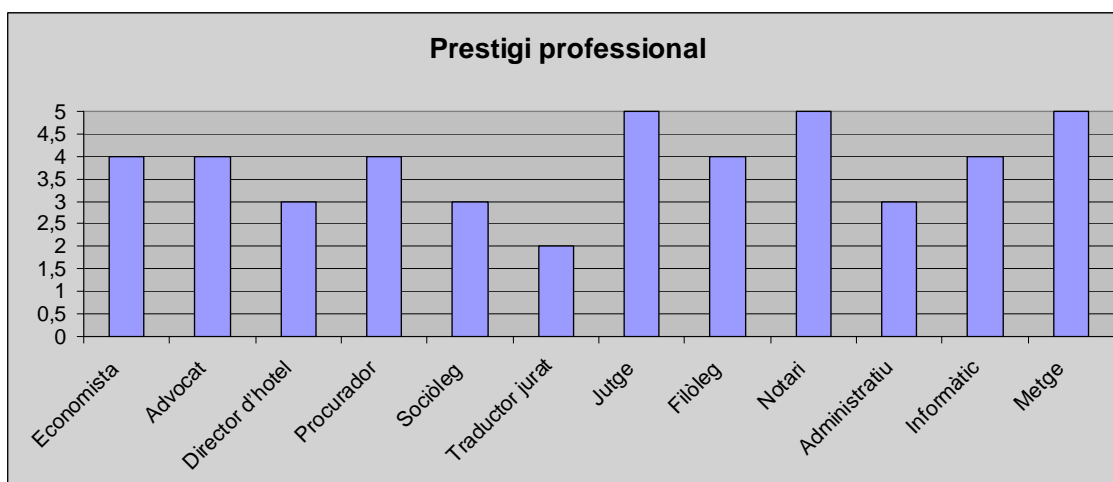

Figura 3. Capacitació de les diferents professions per realitzar traduccions jurades

La pregunta 4 del qüestionari avaluava el prestigi que els enquestats assignaven a les distintes professions plantejades (la mateixa llista de l'apartat anterior). L'anàlisi que n'hem fet és també mitjançant la moda aritmètica dels valors assignats.

4. Ara us donem una sèrie de professions i voldríem que ens diguéreu quina o quines considereu que tenen més prestigi. Qualifiqueu-les en una escala de l'1 al 5 on 1 és un prestigi mínim i 5 un prestigi màxim.

Les persones enquestades van atorgar majoritàriament el major prestigi a les professions de jutge, notari i metge; seguides de les d'economista, advocat, procurador, filòleg i informàtic. Pel que fa a la professió de traductor jurat, resulta sorprenent i desencoratjador comprovar que va ser considerada la professió amb menys prestigi de totes, fins i tot per davall d'altres professions per a les quals es requereix una menor qualificació professional.

Figura 4. Prestigi atorgat per l'estudiantat de Dret a les diferents professions

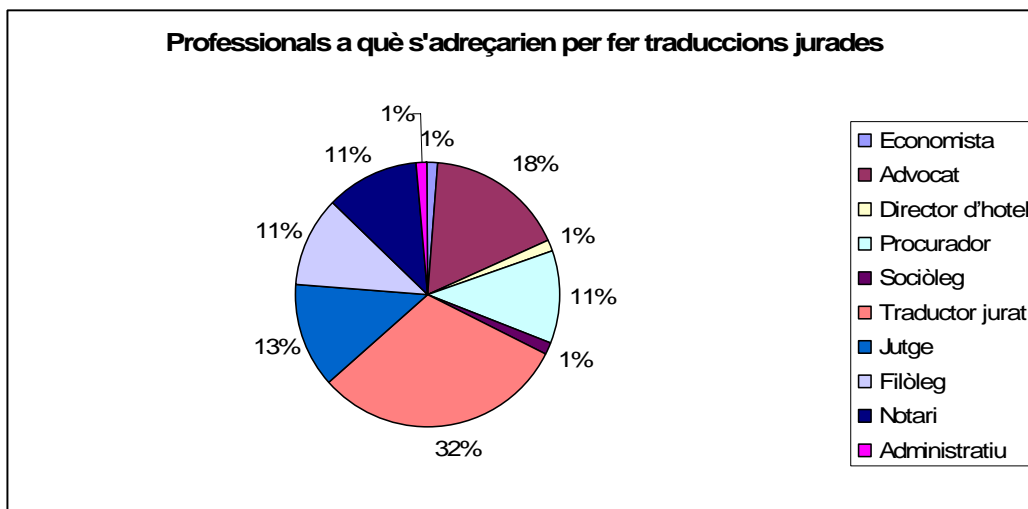

La qüestió 5 proposava una situació hipotètica d'un encàrrec de feina real i demanava, en cas de necessitar una traducció jurada, a quins dels professionals recollits en la llista s'adreçarien les persones enquestades.

5. En el mercat, a quin o quins d'aquests professionals us adreçaríeu per fer traduccions jurades? Marqueu la vostra resposta amb una X a la casella corresponent.

La majoria de persones (32%) van coincidir a considerar que s'adreçarien a un traductor jurat per fer aquestes traduccions. Tanmateix, les respostes també van incloure, en la majoria dels casos, altres professionals, principalment els relacionats amb el dret. Així, consideren que podrien adreçar-se a un procurador (11%), jutge (13%) o notari (11%), i també a una altra professió que sovint es confon amb la de traductor: filòleg (11%).

Només set persones s'adreçarien de forma exclusiva a un traductor jurat i una persona s'adreçaria a un jutge, notari o procurador i no a un traductor jurat. També és interessant constatar el fet que les respostes a aquesta pregunta han inclòs en un moment o altre tots els perfils professionals suggerits, és a dir, que les persones enquestades han considerat que es podrien adreçar a qualsevol professional en el mercat per fer una traducció jurada.

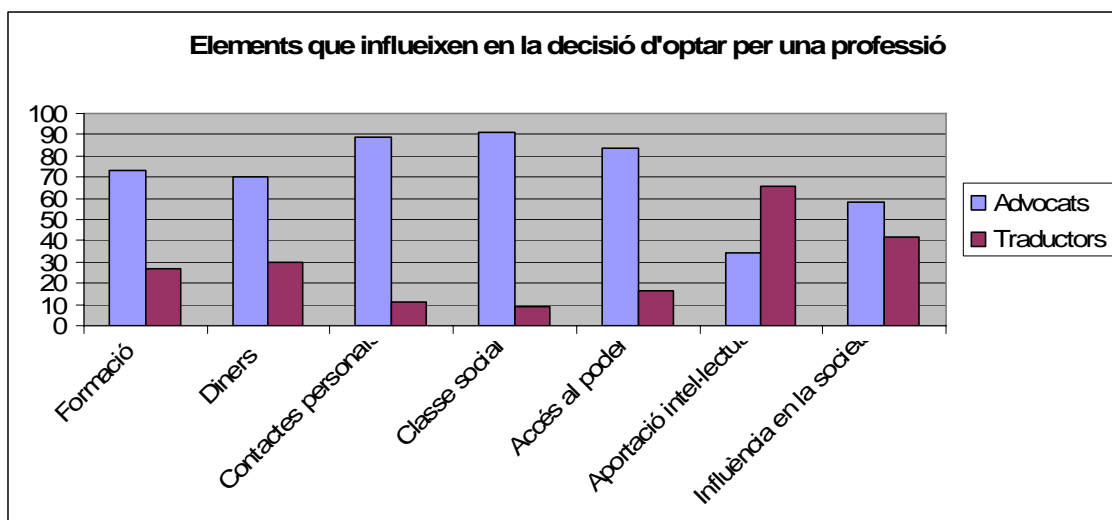

Figura 5. Professionals a què els estudiants de Dret s'adreçarien en el mercat de treball per fer traduccions jurades

La pregunta 6 presentava una sèrie de qüestions que poden influir sobre els estudiants que han de triar uns estudis encaminats a una determinada professió, i demanava qui dóna una major importància a aquests ítems, els advocats o els traductors jurats.

6. A continuació us presentem una sèrie d'elements que poden influir en la decisió d'optar per una o una altra professió. Qui penseu que dóna més importància a cadascuna d'aquestes qüestions, els advocats o els traductors jurats? Marqueu amb una X la casella corresponent.

En general, les persones enquestades han considerat que els advocats donen molta més importància que els traductors jurats a tots els ítems, especialment «classe social», llevat del cas d'«aportació intel·lectual a la societat» (65,38% dels traductors davant 34,62% dels advocats).

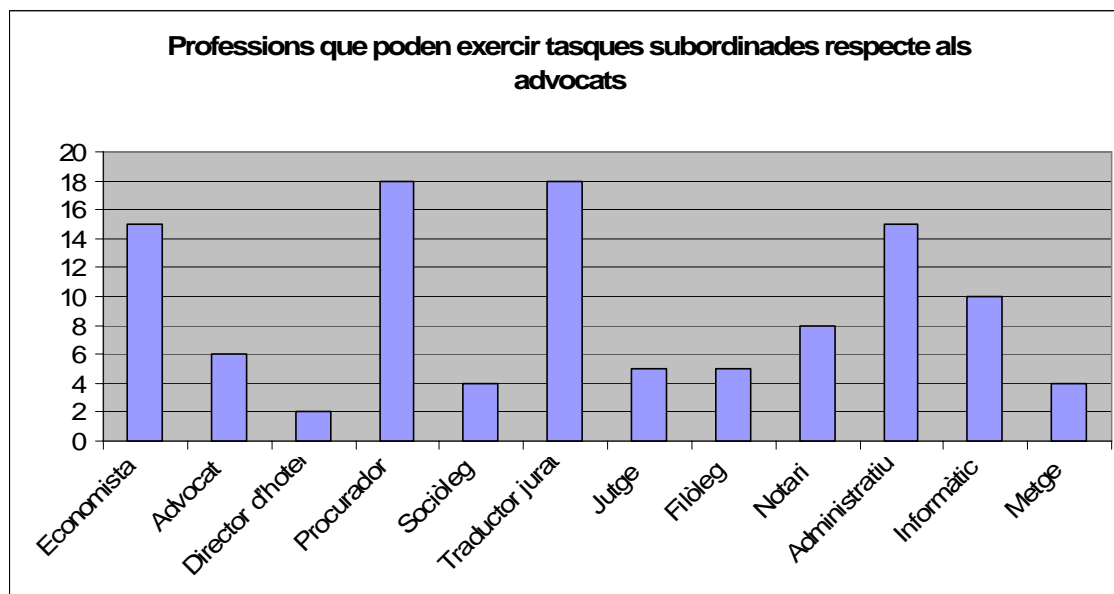
Figura 6. Elements que influeixen a l'hora de triar una professió determinada

En la pregunta 10 es demanava als estudiants de Dret quina o quines de les professions de la llista pensaven que poden exercir tasques subordinades respecte als advocats.

10. Quina o quines d'aquestes professions penseu que poden exercir tasques subordinades respecte als advocats? Marqueu la casella corresponent amb una X.

En aquest sentit, és molt important destacar que un gran nombre de persones han considerat que els traductors jurats poden exercir tasques subordinades respecte als advocats (18 respostes). Aquesta professió és la que es considera més subordinada als advocats juntament amb la de procurador (18 respostes) i seguida per la d'economista (15), administratiu (15) i informàtic (10).

Val a dir que les persones enquestades han considerat que totes les professions en un moment donat poden exercir tasques subordinades respecte als advocats.

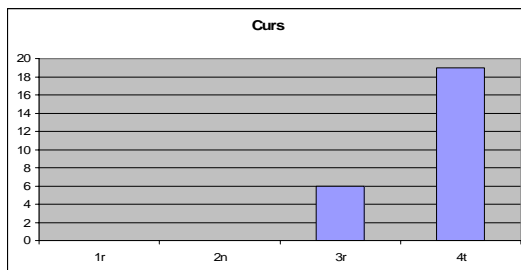
Figura 7. Perfils professionals que l'estudiantat de Dret considera que poden exercir tasques subordinades respecte als advocats

Per acabar, la pregunta 11 recollia les dades demogràfiques de les persones enquestades. És important remarcar que no hem pogut constatar cap correlació entre els resultats de l'enquesta i les dades aportades de curs, sexe, edat o província de les persones enquestades.

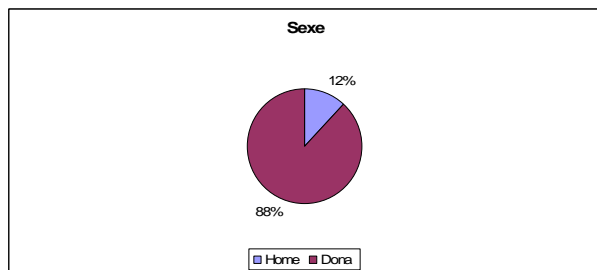
11. Dades demogràfiques

- a) Curs
- b) Sexe
- c) Edat
- d) Província d'origen

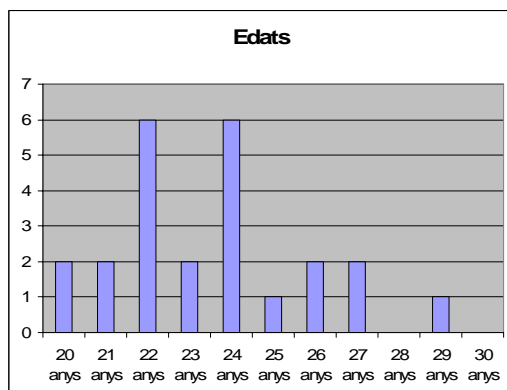
La gran majoria (19 persones) són estudiants de 4t curs de Dret i també hi ha algunes persones de 3r (6 persones). El sexe majoritari de les enquestades és el femení. La franja d'edats oscil·la entre 20 i 29 anys, i les edats majoritàries són 22 i 24 anys. La província d'origen és Castelló, tot i que també hi ha persones de València, Madrid i Oviedo.

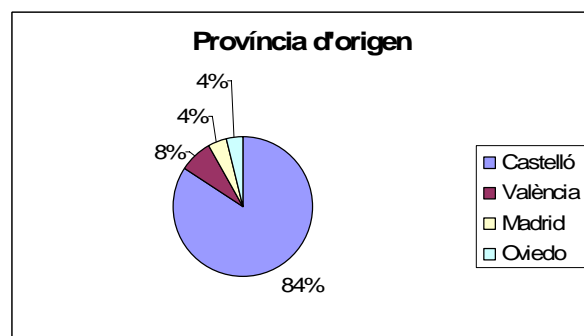
Figura 8. Cursos de la Llicenciatura en Dret a què pertanyen les persones enquestades

Figura 9. Sexe de les persones a què es va administrar l'enquesta

Figura 10. Edats de les persones enquestades

Figura 11. Províncies d'origen

6. Conclusions

La conclusió principal que es desprèn d'aquest treball és que en la Llicenciatura en Dret de la Universitat Jaume I no hi ha un coneixement ni un reconeixement de la figura del traductor jurat. Aquesta conclusió coincideix amb

les resultats d'altres treballs similars (Monzó Nebot, 2002, Way, 2003) i confirma la hipòtesi que havíem plantejat al principi de la nostra investigació. Les enquestes realitzades a un grup d'estudiants de dret van mostrar que la majoria dels membres del camp del dret no saben què és o què fa un traductor jurat. Aquest desconeixement és indicador, a més, de la poca rellevància que l'estudiantat de Dret de l'UJI atorga a l'agent de la traducció jurada.

Una altra conclusió destacable és que hi ha una predisposició molt gran a l'intrusisme o absència d'un grup cohesionat que controle el treball d'oferir serveis de traducció. El desconeixement de la figura del traductor jurat i de les seues funcions fa que es tinguen en molt poca consideració les destreses necessàries per a exercir les seues tasques. Els clients es dirigeixen a un perfil de professional relacionat amb les seues necessitats, una persona amb coneixements de dret o amb coneixements d'idiomes generalment, amb una competència no adequada a aquest tipus d'encàrrecs. Així doncs, podem afirmar que la traducció jurada no té una jurisdicció pràctica perquè als traductors no se'ls assigna l'exclusivitat sobre l'exercici de la traducció en si i es considera que altres professionals poden dur a terme la seua feina (quant a la rellevància de l'exclusivitat en l'exercici professional, vg., per exemple, Freidson, 1988).

Dins la comunitat de traductors jurats, actualment hi ha un control d'accés a la professió, que són els estudis de traducció i les proves d'habilitació que ja hem comentat abans. No obstant això, la percepció que en té l'estudiantat de Dret és que aquestes vies no són necessàries i, per això, afirmen que podrien recórrer a altres professionals per encomanar una traducció jurada. Aquest intrusisme es veu agreujat perquè dins del col·lectiu professional dels traductors jurídics i jurats no hi ha un control de la continuïtat ni un poder de representació, ja que no existeix un col·legi professional. Així doncs, per tal de millorar l'estatus de la professió, considerem molt necessària la creació d'una institució que es dedique a representar i protegir els interessos del col·lectiu dels traductors jurídics i jurats, de la mateixa manera que altres professions ho fan a través dels seus col·legis professionals respectius.

Tot i que la nostra recerca no és representativa a causa de la grandària de la mostra, considerem que els resultats que hem obtingut són valuosos per matisar la hipòtesi que vam plantejar inicialment i per orientar treballs similars. A més, pretenem ampliar-la a través d'un formulari electrònic que distribuïrem a una mostra major de l'estudiantat de Dret de la Universitat Jaume I i que es pot consultar a <www3.uji.es/~lpascual/enquesta_valencia.html> (versió en català) i <www3.uji.es/~lpascual/encuesta_castellano.html> (versió en castellà).

Per concloure, volem posar de manifest que és realment important continuar la recerca en el camp de la traducció i escometre accions per tal de donar valor i entitat a una professió que sovint és invisibilitzada i menystinguda en la nostra societat.

Bibliografia

- BOURDIEU, P. (1971): «Genèse et structure du champ religieux», *Revue française de sociologie*, 12, p. 295-334.
- (1986): «La force du droit», *Actes de la recherche en sciences sociales*, 64.
- (1987): «Elementos para una sociología del campo jurídico» dins C. Morales de Setién Ravina (ed.) (1987): *La fuerza del Derecho*, Santafé de Bogotá, Siglo del Hombre Editores, p. 155-220.
- BOURDIEU, P. i L. J. D. WACQUANT (1992): *An invitation to reflexive sociology*, Chicago, University of Chicago Press.
- FREIDSON, E. (1988): *The Profession of Medicine: A Study of the Sociology of Applied Knowledge*, Chicago, University of Chicago Press.
- LEWIN, K. (1946): «Action-research and minority problems», *Journal of Social Issues*, 2 (4), p. 34-46.

- MONZÓ NEBOT, E. (2002): *La professió del traductor jurídic i jurat. Descripció sociològica de la professió i anàlisi discursiva del transgènere* [tesi doctoral], Castelló de la Plana, Departament de Traducció i Comunicació, Universitat Jaume I.
- (2003): «Un marc per a la visibilització del traductor: reflexions des de la traducció jurídica i jurada», *Traducción & Comunicación*, 4, p. 55-84.
  - (2004-2007): Estudi descriptiu de la pràctica social dels traductors i intèrprets jurídics: anàlisi de les relacions socials i textuais a través dels transgèneres com a productes d'intercanvi mercantil [projecte de recerca], Castelló de la Plana, Fundació Caixa Castelló-Bancaixa, Universitat Jaume I.
  - (2005a): Being ACTIVE in legal translation and interpreting: researching and acting on the Spanish field [comunicació], Montreal (Canadà), Meta Symposium,
  - (2005b): «Investigar con los profesionales: colaboraciones de investigación-acción» dins A. Borja Albi i E. Monzó Nebot (ed.) (2005b): *Traducción y mediación en las relaciones jurídicas internacionales*, Castelló de la Plana, Universitat Jaume I.
  - (2005c): *La recerca-acció en la traducció jurada* [curs de doctorat], Castelló de la Plana, programa interuniversitari de doctorat Traducció, Societat i Comunicació (amb Menció de Qualitat del Ministeri d'Educació i Ciència), Universitat Jaume I.
  - (2005d): «¿Somos profesionales? Bases para una sociología de las profesiones aplicada a la traducción» dins S. Cruces i altres (ed.) (2005d): *Sociology of Translation*, Vigo, Universidade.
- OPPENHEIM, A. N. (1992): *Questionnaire Design, Interviewing and Attitude Measurement*, 2a edició, Londres, Nova York, Continuum.
- PASCUAL GARGALLO, L. (2005): *Enquesta sobre la traducció jurada* [disponible en format electrònic], Universitat Jaume I, <http://www3.uji.es/~lpascual/enquesta_valencia.html> i http://www3.uji.es/~lpascual/encuesta_castellano.html> [darrera actualització de 20 de juny de 2005].
- SALVADOR I PADROSA, S. (2005): «Les proves d'habilitació per a la traducció i la interpretació jurades» dins E. Monzó Nebot (ed.) (2005): *Les plomes de la justícia*, Castelló, Publicacions de la Universitat Jaume I.
- WAY, C. (2003): *La traducción como acción social: el caso de los documentos académicos* [tesi doctoral], Granada, Departamento de Traducción e Interpretación, Universidad de Granada.

